TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Thị trường trái phiếu xanh Việt Nam: Đòn bẩy tài chính cho hành trình tới Net Zero

21:54 26/06/2025

Trong bối cảnh Việt Nam cam kết đạt mục tiêu phát thải ròng bằng “0” (Net Zero) vào năm 2050, phát triển thị trường tài chính xanh nói chung và trái phiếu xanh nói riêng đang trở thành nhiệm vụ cấp thiết. Với nhu cầu vốn khổng lồ để đầu tư vào các dự án bền vững, trái phiếu xanh được đánh giá là công cụ chiến lược để huy động nguồn lực cho chuyển đổi xanh. Tuy nhiên, để thị trường thực sự phát triển đúng tiềm năng, Việt Nam cần tháo gỡ những rào cản về chính sách, cơ chế và nhận thức...

Tăng trưởng mạnh mẽ nhưng còn nhiều nút thắt

Ngày 26/6/2025, Tạp chí Kinh tế - Tài chính (Bộ Tài chính) phối hợp với Ngân hàng Agribank tổ chức tọa đàm trực tuyến với chủ đề “Phát triển thị trường trái phiếu xanh: Tìm kiếm cơ hội trong hành trình tiến đến Net Zero”. Sự kiện quy tụ nhiều chuyên gia đầu ngành như ông Vũ Chí Dũng (Ủy ban Chứng khoán Nhà nước), ông Đỗ Ngọc Quỳnh (Hiệp hội Thị trường Trái phiếu Việt Nam), ông Nguyễn Tùng Anh (FiinRatings), cùng trao đổi sâu về thực trạng và giải pháp phát triển thị trường trái phiếu xanh tại Việt Nam.

Phát biểu tại tọa đàm, bà Vũ Thị Ánh Hồng – Phó Tổng biên tập Tạp chí Kinh tế - Tài chính – nhấn mạnh rằng phát triển kinh tế xanh là xu hướng toàn cầu và là lựa chọn chiến lược của Việt Nam. Trong đó, tài chính xanh đóng vai trò trụ cột để hiện thực hóa các cam kết về giảm phát thải và tăng trưởng bền vững. Trái phiếu xanh được xem là công cụ hữu hiệu để huy động vốn cho các dự án thân thiện với môi trường, phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế về ESG (môi trường, xã hội và quản trị).

Quang cảnh buổi tọa đàm

Dữ liệu từ Ủy ban Chứng khoán Nhà nước cho thấy, từ năm 2021 đến nay, Việt Nam đã phát hành tổng cộng khoảng 1,4 tỷ USD trái phiếu xanh. Các tổ chức tiên phong có thể kể đến như BIDV, Vietcombank, EVNFinance, HDBank, Techcombank, Công ty Điện mặt trời Trung Nam, UBND tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu…

Mặc dù có bước khởi đầu tích cực, song ông Vũ Chí Dũng nhận định rằng sự phát triển của thị trường trái phiếu xanh vẫn chưa tương xứng với tiềm năng. Nguyên nhân chính đến từ việc chưa có bộ tiêu chí phân loại xanh chính thức (taxonomy), dẫn đến khó khăn trong xác định, đánh giá các dự án đủ điều kiện phát hành. Ngoài ra, nhận thức hạn chế của doanh nghiệp về tài chính xanh, chi phí phát hành cao và thiếu đơn vị xác nhận độc lập cũng là những yếu tố cản trở.

Ông Nguyễn Tùng Anh từ FiinRatings cho biết, năm 2024 chứng kiến sự tăng trưởng ấn tượng của thị trường trái phiếu xanh tại Việt Nam, với quy mô tăng từ 2.500 tỷ đồng năm 2023 lên gần 7.000 tỷ đồng, tương đương mức tăng trưởng 171%. Ông dự báo thị trường sẽ sôi động hơn từ năm 2025 khi các ưu đãi và chính sách hỗ trợ được ban hành rõ ràng, minh bạch.

Tuy nhiên, ông cũng chỉ ra những vướng mắc lớn như thiếu hướng dẫn kỹ thuật về giám sát sử dụng vốn xanh, thiếu cơ chế xác nhận và báo cáo sau phát hành. Trong dài hạn, trái phiếu xanh sẽ dần trở thành "tiêu chuẩn ngầm" đối với doanh nghiệp nếu muốn tiếp cận nguồn vốn giá rẻ, đặc biệt từ các quỹ đầu tư

ESG quốc tế.

Tiềm năng lớn, yêu cầu cấp thiết về khung pháp lý

Theo ông Đỗ Ngọc Quỳnh – Tổng thư ký Hiệp hội Thị trường Trái phiếu Việt Nam – để đạt mục tiêu Net Zero, Việt Nam cần huy động khoảng 20 tỷ USD mỗi năm phục vụ cho các dự án xanh, bao gồm hạ tầng bền vững, năng lượng tái tạo, và thích ứng với biến đổi khí hậu. Ông khẳng định, trái phiếu xanh là công cụ huy động vốn dài hạn rất phù hợp với các dự án có chu kỳ hoàn vốn chậm như năng lượng, giao thông, môi trường.

Không chỉ các tổ chức tài chính, mà cả chính quyền địa phương và doanh nghiệp trong các lĩnh vực phi tài chính như năng lượng, cấp thoát nước, sản xuất sạch cũng có thể phát hành trái phiếu xanh. Điều quan trọng là cần nâng cao năng lực xây dựng khung tài chính xanh, chuẩn hóa quy trình công bố thông tin và minh bạch dòng vốn.

Để đạt mục tiêu Net Zero, Việt Nam cần huy động khoảng 20 tỷ USD mỗi năm phục vụ cho các dự án xanh (Ảnh minh hoạ)

Trong bối cảnh thị trường tài chính toàn cầu đang hướng đến các tiêu chuẩn bền vững, việc chưa có bộ phân loại xanh quốc gia là điểm nghẽn lớn đối với Việt Nam. Tọa đàm nhấn mạnh rằng danh mục phân loại này không chỉ giúp doanh nghiệp xác định tính "xanh" của dự án mà còn là cơ sở để các nhà đầu tư đánh giá và ra quyết định đầu tư minh bạch, có trách nhiệm.

Ngoài ra, hành lang pháp lý hiện nay dù đã hình thành cơ bản nhưng vẫn thiếu những quy định chuyên sâu về xác minh bên thứ ba, giám sát sau phát hành và cơ chế xử lý khi dự án không đạt mục tiêu môi trường cam kết. Các chuyên gia

khuyến nghị Chính phủ cần sớm hoàn thiện bộ khung pháp lý đầy đủ, từ định nghĩa, tiêu chuẩn đến cơ chế hỗ trợ kỹ thuật và ưu đãi tài chính.

Bên cạnh vai trò của Nhà nước, doanh nghiệp cũng cần chủ động chuẩn bị. Theo ông Nguyễn Tùng Anh, trong 5–10 năm tới, nếu không sớm xây dựng và công bố chiến lược tài chính xanh minh bạch, doanh nghiệp Việt sẽ gặp khó khi tiếp cận thị trường vốn quốc tế hoặc các nhà đầu tư ESG đang ngày càng khắt khe.

Tọa đàm cũng chia sẻ các kinh nghiệm quốc tế có thể áp dụng tại Việt Nam như cơ chế tín chỉ carbon, tiêu chuẩn báo cáo khí hậu theo TCFD, mô hình giám sát sử dụng vốn của châu Âu và ASEAN. Đây là những khung mẫu giúp Việt Nam phát triển một thị trường trái phiếu xanh chuyên nghiệp, đáng tin cậy và phù hợp chuẩn quốc tế.

Thị trường trái phiếu xanh Việt Nam đang đứng trước cơ hội vàng để bứt phá, khi các yếu tố về cam kết chính trị, nhu cầu vốn và sự quan tâm của nhà đầu tư đều hội tụ. Tuy nhiên, để biến tiềm năng thành hiện thực, cần sự đồng bộ từ ba trụ cột: hoàn thiện chính sách – nâng cao năng lực doanh nghiệp – tăng cường vai trò của thị trường vốn.

Sự phát triển của trái phiếu xanh không chỉ là giải pháp tài chính, mà còn là lời khẳng định cam kết của Việt Nam với thế giới về trách nhiệm môi trường, phát triển bền vững và hội nhập sâu vào hệ sinh thái tài chính toàn cầu.

Khánh Yên